

Stockholm den 9 april

ÖPPET BREV

ATT:

Statsråd Jennie Nilsson, Landsbygdsminister, Näringsdepartementet
Statsråd Isabella Lövin, Miljö- och klimatminister, Miljödepartementet
Ledamöter i Miljö- och jordbruksutskottet
Ledamöter i EU-nämnden

Östersjötorskens situation har länge varit kritisk men ny information visar att tillståndet är långt mer allvarligt än väntat. I slutet av maj kommer internationella havsforskningsrådet, ICES, att lämna sitt råd om torskfisket inför 2020, och det finns starka indikationer på att rådet kommer rekommendera en nollkvot, dvs inget fiske alls. Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden WWF och Sportfiskarna vill med detta brev uppmana regeringen att verka för ett omedelbart införande av nödåtgärder från EU-kommissionen i form av ett omedelbart fiskestopp på det östra torskbeståndet och en stängning av skarpsillsfisket i södra Östersjön. Därefter måste en snabb omprövning av kvotbesluten från oktober 2018 göras.

Det är vid det här laget välkänt att det östra torskbeståndet i Östersjön befinner sig i en mycket allvarlig situation av flera olika anledningar. Ett högt fisketryck som selektivt plockat ut stora individer har lett till en snedvriden storleksfördelning med alltför många små likstora individer som konkurrerar om samma föda¹. Ett så kallat "tusenbrödraskap" har utvecklats av torsk med hämmad tillväxt som blir könsmogna vid en mycket liten storlek. Precis samma symptom observerades vid Grand Banks i Kanada innan torskbeståndet där kollapsade². Dessutom har övergödningen av Östersjön sedan länge orsakat syrebrist i två av de tre djupområden där torsklek tidigare förekommit³, och därutöver begränsar den utbredda bottendöden kraftigt torsken födosök. Redan i fjolårets fiskeråd från ICES konstaterades att biomassan av lekande torsk successivt minskat sedan 2010 och befann sig på en historiskt låg nivå 2018. Beståndsuppskattningarna var dock osäkra på grund av svårigheter att åldersbestämma torsken. En ny modell har nu tagits fram som gör en bättre bedömning möjlig. Preliminära data från de nya modelleringarna presenteras i en Benchmark-rapport som släpptes den 5 april. Dessa data visar att situationen för beståndet är ännu allvarligare än vad man tidigare trott och ger starka indikationer på att ICES kommer rekommendera en nollkvot inför 2020⁴.

Situationen är bevisligen så pass allvarlig att ett flertal åtgärder kommer att krävas för att torskbeståndet ska återhämta sig, men ett omedelbart stopp av fisket på torsk i det östra beståndet är en nödvändig första åtgärd. Vidare bör en stängning av skarpsillsfisket ske i södra Östersjön där

¹ Östersjöcentrum Rapport 2018:1

https://www.su.se/polopoly_fs/1.390886.1529405997!/menu/standard/file/torskrappportWEBB.pdf

² Olsen m.fl. 2004, Nature: <https://www.nature.com/articles/nature02430>

³ Köster m.fl. 2017, ICES Journal of Marine Science: <https://academic.oup.com/icesjms/article/74/1/3/2418194>

⁴ <http://ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Expert%20Group%20Report/acom/2019/WKBALTCOD2/WKBALTCOD2%202019.pdf>

torsken främst håller till¹ för att öka tillgången till föda för de svältande torskarna, något ICES rekommenderat i flera år⁵.

EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP) har målet att uppnå ett hållbart fiske av alla bestånd till 2020⁶. Samtidigt finns en utbredd besvikelse hos miljöorganisationerna över att man från politiskt håll ignorerat såväl varningssignaler som vetenskapliga råd för Östersjötorsken genom att år efter år besluta om alldeles för högt satta kvoter. Sveriges regering har under punkt 39 i Januariavtalet uttryckt en vilja att vara pådrivande i EU för att anpassa totala tillåtna fångster till fisktillgång för att GFP-målet om hållbara fiskbestånd 2020 ska kunna uppnås⁷. I enlighet med detta vill vi därför uppmana regeringen att ta forskarnas larm på allvar och kräva av EU-kommissionen att nödgärder införs under GFP:s artikel 12 för att rädda den kvarvarande delen av det östra torskbeståndet.

Dessa nödgärder bör inkludera:

- Ett omedelbart stopp av torskfisket under de kommande 6 månaderna i enlighet med artikel 12.1 i GFP.
- Stänga skarpsillsfisket i ICES område 25–26 till förmån för torsken.
- Uppmana kommissionen att förbereda en omprövning av kvotbeslutet för 2019.

Undertecknare:

Karin Lexén, Generalsekreterare Naturskyddsföreningen

Håkan Wirtén, Generalsekreterare Världsnaturfonden WWF

Sten Frohm, Generalsekreterare Sportfiskarna

Länk till [ICES benchmarkrapport](#) rörande Östersjöns torskbestånd.

Naturskyddsföreningen

SportFiskarna

⁵ <http://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2018/2018/spr.27.22-32.pdf>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1380&from=SV>

⁷ <https://www.socialdemokraterna.se/globalassets/aktuellt/utkast-till-sakpolitisk-overenskommelse.pdf>